

ارضك منشأى و تاريخى

کائنات معالرينك وسائر فلسفه فیه به عائد بچترك ايجہ آکلا شلملى ايجوز آژده کی مقاله بی درج ایدیورز.

شمى آياقلىز آلتنده چکنه مکده اولديغمز بو ارض وقتيله بويله سرت بر کره دکدى . عجبا ارضك منشأى نه در ؟ بو سؤال او قبيل مهم سؤاللردن بریسیدر که هر کسک عقلنه کلیر و هر کس اونی ذهنأ حل ایده بيلمک ارزو ایدر . مسئله نك بوصورتله حلنه چالیشيلمسی فکرلى مختلف ساحه لره دوغرى سوق ایتش وخیله بو خصوصده بر جوق مصالحر توليدندن کرى قالمامشدر . ايشته انسان ذکاسنك اک زیاده عقله وقاعده به موافق بر صورتده بو مسئله بی حل ایتک ايجون صرف ایتدیکی زحمتك مکفاتی لاپلاس نامنده کی بيوک حکيم استحصال ایتدی . چونکه ارضك منشأه دائر ايلک اول حقیقی وفی بر فکر درمیان ایدن بو حکيم اولمشدى . بز بوراده بر طاقم تالی وقوفلردن و وثيقه لردن بحث ایتزدن اول اصل مسئله نك فنی بر صورتده حلنه یارایان اک صوک فکرلى درمیان ایتکی دها مناسب کوریورز . بوصورتله ارضك منشأى نظریه سنی ایضاح ایتدکن صوکره بو حقیقی نظریه به دها زیاده فنی بر شکل ویرمکه غیرت ایده جکز .

ايشته بو فکره بناءً بچشمزه ، صوک کونلرده تمامیه قبول ایدلش اولان مشهور لاپلاس نظریه سیله باشلايورز :

بدایتده فضا ویاخود خلاء دینان نهایتسز بوشلق کائناتک مالزمه سی *Matière cosmique* دینیلن بر ماده ايله ملمو ایدی . بو ماده غایت منبسط و تکمیل فضایی دولدیریحی بر حالده بولنیوردی . شمدی بيله نجمی کائنات آراسنده اونک نمونه لرینه تصادف ایتک ممکندر که بو کا سحاب مضی تسمیه ایدیورز . اگر سمایی بر فلکیات دوربینیه تدقیق ایده جک اولورسه ق اوراده ضیا وحرارت منبعی اولان ویلیدیز تسمیه اولنان بر طاقم پارلاق نقطه لردن خارج ومستقل اوله رق آز پارلاق ، سوت رنگی منظره سنده بر طاقم غایت صیق ییلدیز جقارک یان یانه طوپلانه رق سماده بر آغازتی تشکیل ایتدکریخی کورورز که بو کا صمان یولی وفنی تعبیریه سحاب مضی تسمیه اولنور . بو سحاب لاپلاسک نظریه سنه کوره ثابت دکل ، بالعکس بر طاقم متحول مرکز لرا طرافنده و حال دورانده در . ملیونلرجه سنه لره بالغ اولان دورانلردن صوکره بو سحاب تکاثف ایدرک بر طاقم کونشلى حاصل ایتش بو کونشلك بزه عائد اولانندن ده ارض قومشدر . ايشته ارض بو صورتله حصوله کلدکن صوکره کرک کندی محوری و کرک شمس اطرافنده دوره باشلادی . و مرکز

طرف‌ری تکائف ایتمک، سطحی دخی یواش یواش صوئومه یوز طوئدی. آرتق سطح ارض اوزرنده بر طاقم تدریجی محوللر حصوله کلکه باشلادی. اسکیلرک؛ ارضک صلب قسمیه مایع قسمک یکدیگرندن آریلیرکن سمانک شمشکلینی، ییلدیرملرینی تشکیل ایتمک اوزره یوقاریله طوغری یوکسهلوب کیتدیکنی ظن ایتمکری، آتش، بالعکس مرکزده وتدریجاً تشکیل ایدن قشر طبقه‌لرینک آلتنده قالدی. بر طاقم بخارلرک تکائفیه صولرک حصولندن صوکرابو صولرله آتش آراسنده دهشتلی بر مجادله باشلادی، ونهایت صولر غالب کلهرک ارضک تکمیل سطحی استیلا ایتمیلر، هر بر دکز اولدی. کرک حکمی وکرک کیمیوی فوتلرک تخریب وتشکیل خصوصنده صرف ایتمکری فعالیتلر یواش یواش بو دکزلیده تکائف ایتمیرمکه باشلادی، قره‌لر و قطعه‌لر حصوله کلدی. بو صورته اوزون بر مدت کچدکدن صوکرابو سطح ارض کیتدکجه قایلناشدی. شیمدیکی کوردیکمز شکله سرت وثابت بر حاله کلدی. مختلف ومتعدد طبقه‌لر شکل ایتمی. بونلری بوجه آتی مختصراً درج ایدیورز:

مشهور دوره‌لر:

ارضک تاریخی بش مهم دوره‌یه آریلیر. ایلك دوره، دوره متقدمه درکه اوکا (آرشو-زوئیک) دوره‌سی دخی اطلاق اولنور. بو دوره ائناسنده:

۱ — لورانتیه

۲ — آلف

۳ — کومبریه

کی طبقه‌لر وزمان فاصله‌لری کچمش در. بو فاصله‌لره عائد هیچ بر ذات الفقره حیوان مستحاضی بولنه‌مامشدر. الی ایکی میلیون سنه امتداد ایتمدیکی تخمین اولنان بو دوره‌یه عائد طبقه‌نک نخنی اوتوز الی بیک قدم در.

بوندن صوکره کلن دوره‌یه برنجی دوره ویاخود (پالئوزوئیک) دوره‌سی دینیر. بو دورک صفت ممیزه‌سی ذات الفقره حیوانلرک بو ائناده ظهوریدر. ارضک عضویاتیه متناسباً تشکیل ایدن طبقه‌لر و بو طبقه‌لرک احباب ایتمیردیکی فاصله‌لر بوجه آتیدر:

۳ — سیلوریه = ارض سیلوری

۵ — دهوونیه = ارض دهوونی

۶ — قاربونیه = ارض فحمی

۷ — پرمیه = ارض پرمی

بونلردن برنجی طبقه‌ده بالقاره، ایکنجی طبقه‌ده دینوست دینیلن بالغه مشابه حیوانلره، اوچنجی طبقه‌ده ذوالعاشینه، دردنجی طبقه‌ده زاحفه‌لره تصادف اولنور.

تكميل دورك امتدادى اونوز درت مليون سنه، حصوله كئيردىكى طبقه نك نئى قرق بىك ايكوز قدمدر.

*
**

بوندن صوكرا ايكنجى دوره ياخود (مهوزوئىك) دورمى كلير كه زواخفك اك رواجلى بولدىنى بر دورهدر.

۸ — تريازىك = تريباس ارضى

۹ — زورائىك = ارض زورائى

۱۰ — قره تاسه = ارض تابشیرى

كى طبقه لر بو دور داخلندهدر. بونلردن برنجى طبقهده مونوترم لره، ايكنجى طبقهده مارزوپولره، اوچنجى طبقهده مالوته ريبه ن لره تصادف اولنور.

دورك امتدادى اون بر مليون سنه، حصوله كئيردىكى طبقه نك نئى اون ايكى بىك ايكوز قدمدر.

*
**

ايكنجى دوره دن صوكرا اوچنجى دوره ياخود (سه نوزوئىك) دورمى حلول ايدر. بو دورك طبقه لرى و فاصله لرى بروجه آئيدر:

۱۱ — نه ئوسن

۱۲ — اوليغوسه ن

۱۳ — مييوسه ن

۱۴ — پيليوسه ن

بو دورده ذات الئدايا حيوانات رجحان كسب ايدر. خصوصيله يوقاريده كى طبقه لرك برنجيسنده پروسيممين (برنوع مایمون) لر، ايكنجيسنده سينوبيته ك لر (مايمونك دها مكمال لرى) اوچنجيسنده آنتروپوئيد (انساني مایمون) لر، دردنچيسنده يته قانتروپ (شبه بشر) لر بولنور. دورك امتدادى اوچ مليون سنه، حصوله كئيردىكى طبقه نك نئى اوچ بىك آلتیوز قدمدر. دردنچى دورمه (آنتروپوزوئىك) دورمى دخى اطلاق اولنور كه انسانك ظهوريله تمیز ايدر، حائر اولدىنى طبقه لر؛

۱۵ — ايلك غلاسيه لر

۱۶ — ايكنجى غلاسيه لر

دورمه رينه عائد طبقه لردر كه بونلردن برنجيسنده ابتدائى، وحشى و باربار انسانلر، بولنور. بو دورك ابتداسندن شيمدى يه قدر اوچيوز بىك سنه كچمشدر.

